

Arkivkode:

Saksnr.: 2021/1818

Fakultetsstyresak: **18**

Møte: 16. juni 2021

Strategisk arbeid i fakultetsstyret 2017-2021

- inkludert statusvurdering særskilte risikofelt 2020-2021

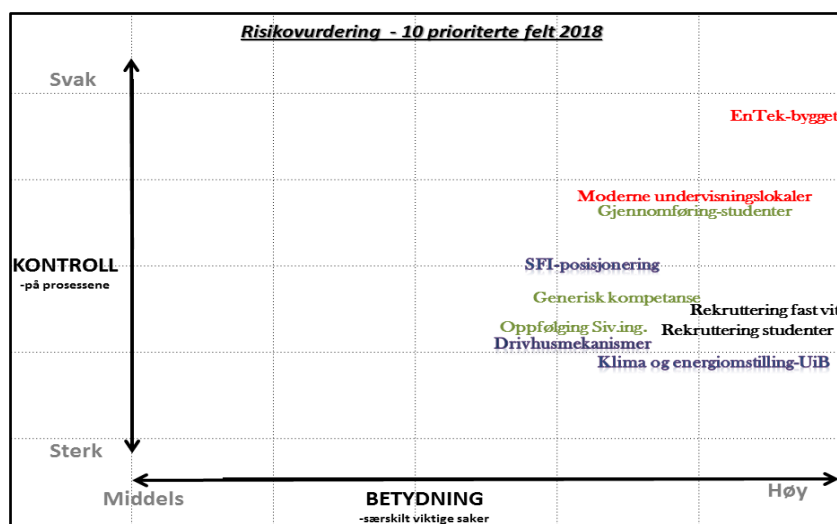
Bakgrunn

I forbindelse med sittende fakultetsstyres siste møte legges det med dette frem en oppsummering av styrets arbeid i perioden høst 2017- vår 2021. Saken inneholder også en vurdering av status for de ti risikofeltene som har særskilt fokus i 2020-2021.

Saksfremstilling**Fakultets strategier for 2016-2022**

Strategi 2016-2022 [DYPERE INNSIKT – FELLES INNSATS – STERKERE INNFLYTELSE](#) lå fast da styret startet sin periode. Fakultet hadde en strategi med tydelige retningsvalg, men som vanlig for denne type dokumenter spente ambisjonene vidt. Noe av det første påtroppende styret gjorde, var derfor å be om en risikovurdering; hvilke strategiske saker og prosesser anses å ha størst betydning og hvilke av disse har fakultetet minst kontroll over?

Proessen ble gjennomført i to runder, i sak mai 2018 ([sak 11/18](#)) ble et stort antall pågående prosesser ble vurdert av ledergruppen og styret, og deretter ble ti prosesser prioritert for særskilt oppfølging ([sak 31/18](#)). For perioden 2018-2019 ble følgende risikomatrix utarbeidet:

Oppfølging av strategien skjedde også gjennom oppfølging av tilhørende handlingsplaner og ble rapportert i følgende saker:

- Løypemelding oppfølging av strategi 2016-2020 ([d - mai 2018](#))
- Revisjon av MN-strategiens tiltaksplaner 2019-2020 ([sak 109/18](#))

Fakultetets reviderte strategi for perioden 2020-2022

Høsten 2019 initierte styret en revisjon av strategien ([sak 18/19](#)), og i februar 2020 vedtok styret revidert strategi for perioden 2020-2022 ([sak 3/20](#)) «Strategi 2020-2022 – KUNNSKAP SOM FORMER SAMFUNNET – Natur, teknologi og bærekraft».

I juni 2020 reviderte styret risikokartet knyttet til strategien ([sak 19/20](#)), og vedtok «Risikokart 2020-2021». Følgende ti felt skal dermed ha særskilt fokus i inneværende periode:

1. Arealutvikling av campus på Nygårdshøyden sør¹
2. Rekruttering studenter
3. Gjennomføring studenter
4. Skape økonomisk handlingsrom (inkludert økt ekstern finansiering)
5. Økt samarbeid med næringsliv innen forskning og innovasjon
6. God rekruttering av fast vitenskapelig ansatte
7. Klima og energiomstilling
8. Oppfølging av sivilingeniør-programmene
9. Sikre bedret kjønnsbalanse
10. Beredskap for IT-sikkerhet og kunnskapsspionasje

Oppfølging av strategien og risikofeltene - styrets arbeid med viktige prosesser

Innføringen av ansettelsesutvalg også for faste stillinger har gitt styret en mer rendyrket strategisk rolle, og de har i sin styreperiode initiert og fulgt opp mange viktige prosesser. Prosessene er listet nedenfor som en oppsummering av styrets aktivitet i denne styreperioden. I vedlegg 3 er listen supplert med lenker til de aktuelle styresakene.

Prosesser startet i 2017

- Handlingsplan for redusert bruk av midlertidige stillinger
- Generiske ferdigheter i utdanningene
- Bruk av postdoktorer- og forskerstillinger
- Opprettelse av fakultetsstyrets ansettelsesgruppe for fast vitenskapelige stillinger og bistillinger

Prosesser startet i 2018

- Ny økonomimodell
- Arealutvikling Nygårdshøyden sør
- Handlingsplan for innovasjon
- Rekruttering til fast vitenskapelige stillinger
- Rekrutteringsarbeid studenter
- Innstegstillinger
- Handlingsplan for kjønnsbalanse og likestilling

Prosesser startet i 2019

- Handlingsplan for forskningsinfrastruktur
- Kommunikasjonsplan

¹ Oppjustert risikofaktor fra januar 2021

Prosesser startet i 2020

- Evaluering av ordning med ekstern styreleder og styresammensetning
- Policy for bruk av vitenskapelige stillinger

Prosesser startet i 2021

- Strategisk bruk av stipendiatstillinger

Øvrige ansvarsområder for fakultetsstyret

Styret har også fulgt opp sitt ansvar innenfor et bredt spekter av andre oppgaver, og har i sitt årshjul hatt følgende saker:

HMS (og korona), budsjett, langtidsbudsjett, regnskap, opprettelse av studieprogram, studieplanendringer, forskningsmelding, utdanningsmelding, forskerutdanningsmelding, opprykksaker, tilsetting av instituttledere, nøkkeltall og fastsetting av måltall, valg mm.

Styret har fått løpende oversikt over saker som er behandlet i de to ansettelsesutvalgene, og har behandlet tilsettingsaker som er blitt oversendt fra utvalgene.

Måltall og resultatoppnåelse

Fakultetsstyret behandler hvert år (vår), saken «Nøkkeltall og fastsetting av måltall» (sist i [sak 8/21](#)), hvor resultatene innen et utvalg parameter blir presentert og måltall for neste år settes. Parallelt med denne gis en orientering om «Resultater innen utdanningsfeltet og pd.d» (sist i [orienteringssak c april 21](#)).

I fakultetets strategi er det også satt opp en del konkrete mål knyttet til forskning, og en vurdering av status for disse er gitt i vedlegg 2 «Forskning – mål i strategiperioden».

Statusvurdering særskilte risikofelt 2020-2021

Statusvurdering pr. juni 2021 følger som vedlegg 1.

Dekanens kommentarer

Universitetet i Bergen har tre strategiske nivå hvor fakultetet representerer det midterste. Skal strategiarbeidet lykkes er det viktig at strategisk arbeid på ulike nivå samspiller, og at det skapes handlingsrom for gjennomføring av strategi på alle nivå.

Fakultetsstyret legger føringer for og vedtar fakultetets strategi, og foretar prioriteringer innenfor strategien gjennom budsjettdokumenter. Gjennomgangen av styrets systematiske strategiarbeid de siste fire årene, viser at fakultetet har hatt en positiv utvikling innen de områdene styret har valgt å prioritere.

Dette er også den første fireårsperioden med eksterne styrerepresentasjon, og ekstern styreleder. Evalueringen av ordningen med ekstern styrerepresentasjon viser at mye av hensikten med ordningen er oppfylt. Det eksterne blikket på fakultetets arbeid har ført til en mer systematisk tilnærming til strategiske planer og oppfølging av disse, til det viktige HMS-arbeidet ved fakultetet, og har samtidig effektivisert arbeidet i styret.

Fakultetet har etablert to ansettelsesutvalg for henholdsvis faste og midlertidige stillinger. Dette sørger for fortløpende og mer effektiv håndtering av tilsetninger, samtidig som det legger til rette for høyere kvalitet i denne delen av rekrutteringsprosessen.

Det er viktig at fakultetsstyret har et kontinuerlig overordnet grep om rekruttering til vitenskapelige stillinger ved fakultetet. Arbeidet med strategisk rekruttering for å lykkes med å nå våre faglige mål, som nå er satt i gang, blir i så måte et viktig arbeid å videreføre for det neste fakultetsstyret. Det er også viktig at arbeidet med kjønnsbalanse og økt mangfold som er startet gjennom GenderAct-prosjektet blir videreført.

Fakultet har i perioden arbeidet med å rekruttere og utvikle nye forskertalenter, stimulere til og posisjonere søknader mot Forskningsrådets og EUs grunnforskningsprogrammer, og få på plass gode modeller for å hente inn mellomstore og større forskningsinfrastrukturer. Fakultetets arbeid knyttet opp til den pågående prosessen med å etablere nye Sentre for fremragende forskning resulterte i 10 skisser hvor fakultetet står som vertsinstusjon. Fakultetet kan også si seg fornøyd med 8 nye ERC-kandidater i perioden.

Hensiktsmessige og funksjonelle bygg er en nødvendig innsatsfaktor for å nå våre faglige mål, og å levere på samfunnsoppdraget. Det er svært gledelig at Geofysen nå er rehabilitert til ny prakt med. Samtidig viser analyser at Realfagbygget og Bjørn Trumpys hus (Fysikkbygget) for lengst har passert teknisk levealder. Auditoriefløyen tilfredsstillter heller ikke kravene til moderne utdanningsarealer. Vedtaket i Universitetsstyret om en samlet campus-utvikling, hvor Nygårdshøyden Sør (NGHS) blir det klart største prosjektet, legger et nødvendig grunnlag for å realisere disse store rehabiliteringsprosjektene, samt et nybygg.

Visjonsarbeidet knyttet til Entek-bygget er blitt videreført og utviklet inn i dette i det store NGHS-prosjektet. En viktig milepæl ble nådd i 2020 da reguleringsplan for et ca 18000 m2 bygg ble godkjent av bystyret. Det er all grunn til å se optimistisk på at planene det arbeides med i NGHS-prosjektet blir en realitet, og at fakultet i løpet av det neste tiåret får rammevilkår som er i tråd med hva som er nødvendig for å beholde vår konkurransekraft og evne til å løse vårt samfunnsoppdrag. Samtidig vil dette prosjekt være et lokomotiv for utvikling av Kunnskapsbyen Bergen.

Fakultetsstyret har satt i gang et systematisk arbeid for å bygge #realfaguib som en egen merkevare. Rekrutteringstallene de siste to årene viser at dette har vært svært vellykket. Økt rekruttering av studenter og fullføring er likevel i seg selv ikke et mål. Målet er å tilby solide studieprogram og at vi leverer relevant realfaglig kompetanse til samfunnet. Fakultetet har gjennom denne styreperioden arbeidet systematisk med å utvikle våre studieprogram. Den høye bevisstheten om kvalitet i utdanning ved fakultetet er synliggjort ved at vi er det eneste fakultetet nasjonalt som i dag huser to sentre for fremragende utdanning (SFU), hvorav det siste ble etablert i 2020. Vi var også det første fakultetet som fikk etablert en ordning for meritterte undervisere.

Fakultet har den siste styreperioden også hatt høyt fokus på å øke kobling mot samfunnslivet, og å utvikle en kultur for innovasjon og entreprenørskap i forskning og utdanning. Dette er blant synliggjort gjennom etableringen av våre siv.ing.-program og det systematiske arbeidet som ble gjort opp mot sist utlysning av sentre for forskningsdrevet innovasjon (SFI). Det er svært gledelig at vi fikk tildelt ett SFI-senter (Smart Ocean), og er tung partner i SFI «Climate Futures», samt er partner i tre andre SFler.

Fakultetet har tre hovedprofilområder som samspiller godt med universitetets hovedsatsinger innen marin forskning og klima og energiomstilling. Det at fakultetet og universitetet har slike hovedprioriteringer gir oss økt konkurransekraft og merverdi på disse områder. Satsingene er samtidig svært relevante for utviklingen av et bærekraftig og kunnskapsbasert samfunn.

Det er svært gledelig at UiB de siste fire årene har vært rangert blant de 10 beste universitetene innen oseanografi, vitenskapen om havet, på listene til Shanghai Rankings. Sammen med at UiB fikk innvilget det prestisjefylte Horizon 2020 Cofund-prosjektet SEAS, viser dette hvor sterkt marin forskning og utdanning står ved fakultetet og institusjonen.

Mye av aktiviteten ved fakultetet det siste året har vært preget av Korona-epidemien. Den viktigste langsiktige konsekvensen av epidemien er det omfattende digitale løftet vi har sett innen blant annet undervisning. Vi ser likevel et stort behov for fortsatt å øke kvaliteten og kompetansen på dette området. Det er samtidig viktig å anerkjenne den ekstraordinære innsatsen fra mange av våre ansatte og studenter gjennom pandemien. Vi skal heller ikke underslå de store personlige kostnadene mange har måttet ta. Ikke minst gjelder det for studentene og yngre forskere. Universitetet og fakultetet har i hele perioden jobbet aktivt med oppfølging og kompenserende tiltak, for å lette de negative konsekvensene av pandemien.

Jeg vil benytte anledning til å takke styret for det konstruktive samarbeidet og innsatsen de siste fire årene. Styret har gjennom å sette tydelig retning, bidratt til den positive utviklingen ved fakultetet i denne perioden. Jeg vil også benytte anledning til å ønske nytt styre velkommen til et spennende arbeid ved et fakultet i god utvikling!

Til slutt vil jeg benytte anledningen til å takke for meg som dekan ved Det matematisk-naturvitenskapelige fakultetet etter åtte år i jobben. Det har vært et privilegium å få være med å lede et fakultet med høye ambisjoner og med så mange flotte ansatte, ved en av landets viktigste institusjoner for forskning- og høyere utdanning!

Vedtak

Fakultetsstyret takker for oppsummeringen av styrets arbeid i perioden 2017-2021, og ber om at de pågående strategisk viktige prosessene videreføres sammen med nytt styre.

Fakultetsstyret ber om at det holdes et særskilt fokus på risikofeltene for 2020-2021.

04.06.2021/Kristine Breivik

Helge K. Dahle
Dekan

Vedlegg 1: Statusvurdering særskilte risikofelt 2020-2021

Vedlegg 2: Forsking – mål i strategiperioden

Vedlegg 3: Strategiske saker – med lenker

Vedlegg 1.

Statusvurdering særskilte risikofelt 2020-2021

1. Arealutvikling av campus på Nygårdshøyden sør -Universitetet uten vegger

Nygårdshøyden Sør er et helhetlig arealutviklingsprosjekt som er vedtatt i Universitetets Masterplan for Areal (U-styresak 110/20). Målet er å skape et moderne, fremtidsrettet miljø for forskning, utdanning og innovasjon og redusere avstanden mellom forskningsfronten i MNT-fagene og brukerne. Nygårdshøyden Sør strekker seg fra Realfagbygget og ned til indre deler av Marineholmen og området skal gjennom prosjektet videreutvikles og styrkes som et realfaglig kraftsentrum.

UiB har som samfunnsoppdrag og mål å være ledende, både nasjonalt og internasjonalt, på forskning, utdanning og innovasjon innen realfag, IKT og teknologi, og realfagene har en avgjørende betydning for et samfunn i omstilling generelt og for å realisere det grønne skiftet.

Foruten mennesker er bygg en kritisk viktig innsatsfaktor for å nå våre faglige mål og levere på samfunnsoppdraget. Realfagbygget og Bjørn Trumpys hus (Fysikkbygget) har passert teknisk levealder. Totalrehabilitering av disse sammen med et nybygg i Allégaten 64 («EnTekbygget»), vil gi moderne og framtidsrettede arealer som legger grunnlaget for utvikling av MNT-faglig kunnskap som former framtiden.

Etter planen rehabiliteres Realfagbygget som hovedbygg for eksperimentell mens Bjørn Trumpys Hus blir fakultetets teknologibygget. I skjæringspunktet mellom marin, klima og energiomstillingsklyngene skal et nytt bygg reises der det i dag står en nedslitt Auditoriefløy. Bygget blir et viktig tyngdepunkt for implementering av IKT og styrking av innovasjonskraften for realfagene.

Den overordnede faglige visjonen for Nygårdshøyden Sør er i slutfasen og etablering av en byggorganisasjon med sikte på å utarbeide romprogrammering i høst og skisseprosjektet våren 2022, er påbegynt. Dette inngår i en kvalitetssikringsprosess som legger grunnlag for statlig finansiering av rehabiliteringen.

Reguleringsplanen for Allégaten 64 er godkjent, og universitetsledelsen arbeider med finansiering av rehabilitering og nybygg etter en delingsmodell der rehabiliteringen finansieres gjennom tildelinger over flere år på statsbudsjettet og Allégaten 64 gjennom UiBs eiendomsselskap i samarbeid med private aktører.

UiB fikk i 2020 ekstra vedlikeholdsmidler over statsbudsjettet, og arbeidet med nye kjemilaboratorier i fjerde etasje i Realfagbygget er påbegynt.

I perioden har fakultetet utviklet læringsarealene og blant annet etablert rom for aktivitetsbasert læring. I 2018 åpnet Læringsssenteret i realfagbygget og realfagsbiblioteket er igjen tilbake i Realfagbygget. Dette har ført til revitalisering av studentenes bruk av bygget. Også på Marineholmen er det etablert selvstudiumsarealer både i datablokken og i vrimlearealet i Thormøhlensgate 55.

2. Rekruttering studenter

Fakultetet er avhengig av godt tilfang av gode studenter, både for å fylle studieplassene og for å sikre gjennomstrømming. Fakultet startet allerede i 2019 en betydelig satsning på studentrekruttering. En av grunnene til dette var at innføringen av krav om full fordypning i

matematikk (R2) fra videregående skole førte til en nedgang i søkertall. R2-kravet er nå fjernet fra de fleste av våre studieprogram. Fagmiljøene har de siste årene gjort flere endringer i studieprogrammene for å gjøre dem mer relevante og attraktive. Innføringen av programmering for alle studenter er ett slikt tiltak.

Fakultetet har de siste par årene drevet et kontinuerlig rekrutterings- og omdømmearbeid som gjør at vi er i ferd med å etablere #realfagub som en attraktiv merkevare. Med 1696 førsteprioritetssøkere i Samordna opptak i 2021, har vi hatt en oppgang på ytterligere 11% til det høyeste søkertallet noensinne. Vi samarbeider godt med Kommunikasjonsavdelingen, og opplever at vi får god drahjelp i realfagsrekrutteringen. Samtidig samarbeider vi godt med eksterne aktører, og sammen med Try har vi utviklet konseptet #Realutfordring, som kombinerer innovasjon, tverrfaglighet, arbeidslivserfaring og markedsføring. Gjennom samarbeid med aktører fra norsk næringsliv løser studenter fra alle våre fagområder utfordringer som krever realfagskompetanse. Fordelene med slike samarbeid er å vise både potensielle søkere og våre studenter at en utdanning innen #Realfag er relevant for arbeidslivet på ulike måter. Slike samarbeid fører også til økt synlighet, relevans og omdømme.

Fakultetet er opptatt av at mottaket av nye studenter skal være så sosialt integrerende som mulig, slik at studentene danner de nettverk og vennskap som vi mener er viktig for å trives og fullføre studiene. Vi bruker store ressurser på å få til et mottak i mindre grupper for å sikre den tryggheten studentene trenger.

3. Gjennomføring studenter

Satsingen på prosjektet Generiske ferdigheter og mentorordning på alle bachelorprogram og 5-årige integrerte masterprogram, samt satsing på arbeidslivsrelevans i utdanningene er de primære fakultetsstyrte tiltakene for å øke gjennomføring på normert tid. Gjennom arbeidet med generiske ferdigheter, har fakultetet hatt en grundig gjennomgang av oppbygging og læringsutbytte i alle studieprogram. Det er innført programmering for alle studenter og fagmiljøene har hatt fokus på emner tidlig i løpet, både undervisning som integrerer studentene, og at emnene er på et nivå som passer til studentenes kunnskap. Videre er et innovasjonsemne under utvikling. Arbeidet med generiske ferdigheter sikrer at våre kandidater har en bred og solid faglig basiskompetanse og arbeidslivsrelevante ferdigheter som bidrar aktivt til livslang læring.

Som et ledd i å sikre en bedre gjennomføring for studenter, ble mentorordningen innført i 2019 som en videreføring av studentmottaket. Mentorordningen har vært en stor suksess for fakultetet, spesielt med tanke på hvordan koronasituasjonen påvirket både faglig og sosial integrering.

Som første institusjon i Norge etablerte fakultetet i 2016 en meritteringsordning for undervisning. Meritteringen gir den pedagogiske kompetansegraden Fremragende underviser (Excellent Teaching Practitioner (FUND/ETP)), og tildeles personer som systematisk og over tid videreutvikler sin undervisningskompetanse til et nivå som er vesentlig høyere enn den forventede basiskompetansen. I tillegg til meritteringsordningen, har fakultetet fått to sentre for fremragende utdanning, bioCEED og iEarth, som også har bidratt til et systematisk og målrettet arbeid med utdanningskvalitet og kultur for erfaringsdeling. Sammen med prosjektet generiske ferdigheter, har disse tiltakene bidratt til å styrke læringsmiljøet på fakultetet, bidratt til å høyne kvaliteten på undervisningen og sikret en god sammenheng mellom undervisningsformer og læringsutbytte.

Gjennom koronapandemien har alle fagmiljøene hatt fokus på å tilrettelegge for at studentene skal kunne gjennomføre studiene sine uten forsinkelser. Både gjennomføring og

studiepoengproduksjon ved fakultetet ser ut til å være inne i en god utvikling, men det er vanskelig å si om dette er grunnet korona eller en varig trend. Alle institutt har fokus på undervisningskvaliteten og utvikling av denne på en annen måte enn tidligere. Covid 19-situasjonen har bidratt til at flere tenker mer på undervisning, og deltakelsen på digitale møter om undervisning har vært stor. Covid19 har også gjort at undervisningen har blitt digitalisert og videreutviklet. I noen tilfeller har dette kun vært digitalisering av ordinær forelesning, mens det i andre tilfeller har blitt utviklet studentaktiv digital undervisning. Det er nødvendig å ha tilstrekkelig antall rom som egner seg for aktive undervisningsformer for å kunne øke dette, her vil arbeidet med Nygårdshøyden syd ha en viktig funksjon.

4. *Skape økonomisk handlingsrom (inkludert økt ekstern finansiering)*

Fakultetet er avhengig av ekstern forskningsfinansiering for å kunne opprettholde og utvikle forskningsaktiviteten. Forskningsrådets programmer og EU sitt rammeprogram for forskning og innovasjon er viktige finansieringskilder for fagmiljøene, og fakultetet har fokus på å bidra til å legge til rette for utvikling av gode søknader, gjennom lederfokus og gjennom god administrativ støtte fra institutt og fakultet. I instituttlederseminar i januar 2020 var ekstern finansiering ett av hovedtemaene for samlingen. Fakultetet bidrar videre til innspill til arbeidsprogram og strategisk innretning av EU sine utlysninger, og til å formidle våre faglige prioriteringer i dialog med Forskningsrådet.

Det er jobbet strategisk og systematisk, bl.a. med avsetning av strategiske midler, for posisjonering og søknadsutvikling for å styrke fakultetets konkurransevne i de store virkemidlene som Senter for forskningsbasert innovasjon (SFI) (se pkt 5), Senter for fremragende forskning (SFF) og Senter for fremragende utdanning (SFU). I 2019 fikk fakultetet sin andre SFU, iEarth, og i tildelingsrunden i 2020 fikk vi SFI-en Smart Ocean i tillegg til at vi er partner i tre andre.

Ved søknadsfristen for trinn 1 i SFF V-utlysningen, ble det sendt 10 søknader, og alle instituttene er representert.

I denne styreperioden har fakultetet fått 6 nye ERC-kandidater i tillegg til å ha rekruttert to ansatte med ERC-stipend til fakultetet.

Det er arbeidet målrettet for å bedre samhandlingen mellom ledelse og kontrollere for å sikre god budsjettoppfølging på kort og lang sikt. Det er utarbeidet forbedrede maler som skal kvalitetssikre arbeidet som gjøres. I tillegg er det lagt til rette for hyppige møter mellom instituttleder, administrasjonssjef og controller. Dessverre har UiBs nye systemer ført til at vi er satt noe tilbake i dette arbeidet, men vi vil fortsette arbeidet med forbedret budsjettoppfølging.

Koronapandemien har skapt utfordringer knyttet til mulighet for gjennomføring av våre planer og gjort at overføringene økte betydelig fra 2019 til 2020. Det fokuseres på en tett oppfølging både av de kortsiktige økonomiske konsekvensene og de langsiktige konsekvensene som blant annet forlengelse av stipendiater.

5. *Økt samarbeid med næringsliv innen forskning og innovasjon*

Fakultetet utarbeidet i 2018 en egen handlingsplan for innovasjon som har vært førende for arbeidet med å styrke aktiviteten innen innovasjon og nyskaping ved fakultetet. Et hovedfokus i denne perioden har vært arbeidet med å utvikle konkurransedyktige søknader til SFI ordningen. Tett og langsiktig samarbeid regionalt og nasjonalt, med FoU partnere,

næringsklynger, næringsliv, fylkeskommune og VIS, bidro til flere sterke søknader fra Bergen. MN-fakultetet la ned en betydelig egeninnsats i utviklingen av søknadene og resultatet ble gledelig for fakultetet, med tildeling til SFI Smart Ocean, som IFT er vertskap for, og ytterligere fire sentre hvor vi er partner.

I tillegg til SFI, har fakultetet også arbeidet fram søknad om senter for havvind i FME ordningen, og flere søknader om VISTA senter innen fremtidige energiløsninger, hvor fakultetet fikk innvilget VISTA senteret *Center for modelling of coupled subsurface dynamics*, ledet av Inga Berre ved Matematisk institutt.

Fakultetet har også hatt fokus på utvikling av samarbeidet med VIS. Kommersialisering av forskning krever spisskompetanse og bruk av VIS sine tjenester er fra 2020 regulert gjennom en egen tjenestekjøpsavtale. Denne innebærer at fakultetene får allokert en timeramme for tjenestekjøp per år, noe som gir muligheter for tettere oppfølging av denne type aktiviteter ved instituttene, i samarbeid med VIS. UiB har også etablert en egen seksjon for innovasjon som vi venter vil bidra til å styrke innovasjonsarbeidet ved hele UiB.

6. Rekruttering av fast vitenskapelig ansatte

Fakultetsstyret behandlet [i sak 7/2021 Policy for bruk av vitenskapelige stillinger](#) med anbefalinger knyttet til følgende hovedpunkter:

1. Utlysning og bruk av førstestillinger
2. Bruk av innstegstillinger
3. Hensiktsmessig bruk av rene forsknings- og undervisningsstillinger
4. Tiltak for bedret kjønnsbalanse skal prioriteres
5. Retningslinjer for oppfølging av faste forskerstillinger
6. Prioritere karriereplanlegging for alle vitenskapelige tilsatte
7. Bruk av midlertidige stillinger

Utkastet til policy er nå ut på høring til instituttene, med svarfrist 21. juni 2021. Innspillene vil bli tatt med ved endelig behandling i fakultetsstyret 16. september 2021.

Det vises til sak 17 i dette møtet «*Strategiske planer for faglig bemanning og rekruttering*», som gir en god oversikt over hvordan det arbeides med rekruttering av fast vitenskapelige ansatte.

7. Klima og energiomstilling

Det matematisk-naturvitenskapelige fakultet har fått i oppgave å være ansvarlig fakultet for universitetets satsing på klima og energiomstilling. Styret har vært løpende involvert og orientert om arbeidet gjennom styreperioden.

For å bistå fagmiljø fra hele UiB som ønsker å styrke innsatsen innen klima og energiomstilling er det gjort et betydelig mobiliseringsarbeid som har resultert i flere tverrfakultære søknader i virkemiddelapparatet. På fakultetet har flere fagmiljø ved flere institutt snudd sin forskning inn om energiomstilling og i løpet av det siste året har det vært sendt inn og innvilget søknader innenfor områder som for eksempel hydrogen, havvind, arealer under press, CCUS, bioenergi med mer. Et av virkemidlene for satsingene er PhDprosjekt som lyses ut årlig. Prosjektene skal bidra til å løse samfunnsutfordringer knyttet til klima og energiomstilling og skal bidra til å styrke forskningsaktiviteten innen satsingsområdet. Innenfor satsingen er det til nå bevilget åtte PhD-prosjekt, alle tverrfaglige.

Bergen Offshore Wind Centre (BOW) samler UiB sin satsning på havvind og har vært en viktig del av UiB satsingen på Klima og energiomstilling. BOW skal være et kompetansesenter for forskning, utdanning og innovasjon innenfor havvindenergi på et internasjonalt nivå og skal bidra til FNs bærekraftsmål nummer syv: Rimelig og ren energi til alle. Vertsinstitutt er GFI. Det er ca. 30 personer (professorer, forskere, postdoc, PhD-kandidater) knyttet til BOW. Disse fordeler seg på et stort spenn av faglige aktiviteter og institutter: Fra juss, via informatikk, geofag, fysikk og geofysikk.

For å stanse globale oppvarming og få til energiomstilling er et bedre kunnskapsgrunnlag om bærekraftig arealbruk for å kunne avveie ulike samfunnshensyn, utvikle flerbruksarealløsninger og ivareta artsmangfold viktigere enn noen gang. Et senter på bærekraftig areal ble derfor satt i gang under satsingen høsten 2020 med UiB midler som oppstart for de 3 første årene og CeSAM ble etablert med et tverrfaglig team fra hele UiB. Vertsinstitutt er BIO.

En viktig møteplass er Bergen Energy Lab. Formålet med Bergen Energy Lab er å legge til rette for kunnskapsformidling om energiomstilling og gjennom det bidra til en kunnskapsbasert samfunnsdebatt. Talerne kommer både fra akademia og næringsliv, og det blir lagt opp til å belyse bredden av problemstillinger knyttet til energiomstilling, både nasjonalt og internasjonalt.

Satsingen har også arbeidet mye med synlighet og har også fasilitert og sendt inn innspill på ulike høringer, bl.a. sendte Bergen Offshore Wind Centre, i samarbeid med Energiomstilling Vest inn et innspill til EU kommisjonen i forbindelse med deres utarbeidelse av ny strategi innen fornybar energi. Da den nye EU strategien, Offshore Renewable Energy Strategy, kom fra EU i november 2020, var det gledelig å kunne gjenkjenne flere punkter som samsvarte meget god med innspillet vårt, spesielt knyttet til områdene; promote cross-border Cooperation, maritime spatial planning, and predictable legal framework.

Kunnskapsklyngen Energiomstilling Vest (EOV) ble etablert høsten 2019 for å styrke det regionale samarbeidet og kontakt mot næringsliv og forvaltning. Kunnskapspartnerne er foreløpig UiB, NORCE, HVL og NHH. En avtale ble signert på institusjonsnivå tidlig i 2020 og daglig leder ble ansatt i februar 2020. Samarbeidet har resultert i en rekke prosjektsøknader, større synlighet og en bredere kontakt med regionale aktører innen energiomstilling. En søknad på FME vind ble sendt senhøsten 2020 og selv om denne dessverre ikke gikk inn har den resultert i flere nye søknader i etterkant og har dannet grunnlag for et tett og komplimentert samarbeid både med kunnskapsaktører og næringsliv. Det jobbes nå bl.a. mot en utlysning på FME hydrogen gjennom EOV. EOV har det siste året arrangert en rekke møter mellom klyngens FoU partnere og brukerpartnere innenfor næringsliv og offentlig sektor for å identifisere kunnskapsbehov og potensielle finansieringskilder i EU, Norges Forskningsråd og Regionalt Forskningsfond etc.

Innenfor klima er det meste av aktiviteten knyttet mot Bjerknessenteret. Bjerknessenteret er en stor klimaforskningsaktør også i internasjonal målestokk, og er et samarbeid mellom Universitetet i Bergen, hvor senterleder er ansatt, NORCE AS, Havforskningsinstituttet og Nansensenteret for miljø og fjernmåling. Senteret publiserer årlig 250 vitenskapelige artikler. I 2020 fikk senteret SFlen Climate Futures (ledet fra NORCE) på klimavarsling som blir et viktig prosjekt de neste 8 årene.

8. *Oppfølging av Sivilingeniør-programmene*

Sivilingeniørprogrammene er blant våre nyeste programmer. Med bred tilnærming til teknologi, praksis, tverrfaglighet og generisk kompetanse har de vært med å drive fram nødvendige endring i hvordan vi ser på kompetanse og arbeidslivsrelevans. Samtidig har det vært en del utfordringer med å få det tverrfaglige samarbeidet til å fungere, og arbeidslivsrelevansen har ikke vært synliggjort godt nok i alle sivilingeniørprogrammene. Fakultetet hadde sammen med

instituttlederne en evaluering og oppfølging av sivilingeniørprogrammene i 2020. Her var fokus å styrke det tverrfaglige samarbeidet, samt få en klarere ansvarsfordeling mellom fakultetet og instituttene.

Fakultetet er i ferd med å få på plass et felles innovasjonsemne der sivilingeniørstudentene vil ha fortrinnsrett. Det er også et kontinuerlig fokus på praksis og arbeidslivsrelevans i sivilingeniørforum, noe som sikrer god informasjonsflyt og deling. Det har blitt jobbet systematisk med synliggjøringen av arbeidslivsrelevansen i disse studieprogrammene, noe som har sikret god rekruttering og god gjennomføring.

9. Sikre bedret kjønnsbalanse

Tiltaksprosjektet [GenderAct](#) startet opp i januar 2021. Gjennom prosjektet ønsker fakultetet å inspirere og legge til rette for lokalt balansearbeid ved instituttene, og å bidra til at våre ledere motiveres til kunnskapsbasert innsats for å legge til rette for viktige kulturendringsprosesser. Å skape et velfungerende og likestilt forskningssystem gir større legitimitet i befolkningen og bidrar til økt innovasjonskapasitet, verdiskapning og konkurransedyktighet.

Bedret kjønnsbalanse er et viktig mål for fakultetet, slik det er uttrykt i *Handlingsplan for bedret kjønnsbalanse* hvor det også ble satt konkrete måltall. Så langt har fakultetet ikke i tilstrekkelig grad lyktes i å nå måltallene for rekruttering til faste førstestillinger, men dette arbeidet har nå fått fornyet styrke gjennom prosjektet. Toppforskerprogrammet og nettverk for yngre forskere er sammen med årets likestillingsmidler lyst ut med søknadsfrist 21. juni 2021. Første ledersamling skal avholdes 17. juni, og lederprogrammet starter opp i august 2021. Håndbok for lokalt balansearbeid er under utarbeidelse, og lokalt balansearbeid vil bli satt i gang ved alle institutter i høst. Forbedrede rutiner for rekrutteringsprosessene med tilhørende opplæringsmaterieill vil være klart for utrulling fra august 2021, og det samme gjelder retningslinjer for karriereutvikling og opprykk.

Handlingsplan for bedret kjønnsbalanse og likestilling vil bli revidert av fakultetsstyret i september 2021, og nye måltall for perioden 2021-2023 vil da bli satt. Fakultetets arbeid vil også ses i sammenheng med UiBs nye Handlingsplan for likestilling og mangfold som nå er på høring i organisasjonen. Denne vil vedtas av universitetsstyret i september 2021.

10. Beredskap for IT-sikkerhet og kunnskapsspionasje

Fakultetet har fulgt opp UiBs styringssystem for informasjonssikkerhet og personvern, gjennom at dette har vært tema til diskusjon og opplæring på flere ledermøter både for instituttledere og administrasjonssjefer. Fakultetet får også god støtte fra UiBs IT-avdeling, som har utarbeidet og implementert gode rutiner for informasjonssikkerhet.

Personvern har også vært satt opp som tema på læringsdagene for administrative og tekniske ansatte, og institutt/fakultetsadministrasjon har oppdatert interne rutiner i henhold til styringssystemets retningslinjer. UiBs personvernombud har møtt i admledermøtene ved tre anledninger og deltok også på læringsdag.

PST har besøkt to av våre institutter, og besøker ledermøtet 16. juni 2021 om temaet eksportkontroll.

Vedlegg 2. Forskning – mål i strategiperioden

Strategi 2020-2022 KUNNSKAP SOM FORMER SAMFUNNET NATUR-TEKNOLOGI-BÆREKRAFT

Forskning – mål i strategiperioden

- *utvikle flere internasjonale toppforskningsmiljøer*

Fakultetet har gjennom strategiperioden arbeidet med å etablere gode prosesser for søknader om eksternt finansierte sentre som SFF og SFI. Sentre er strategisk viktige da de bidrar til langsiktig finansiering av faglig aktivitet, og til synlighet og profilering av fagmiljø og institusjon. Fakultetet arbeider langsiktig med denne typen søknader, gjennom budsjettprioriteringer, koordinering av søknadsstøtte (f.eks. internasjonalt ekspertpanel for SFF V), og gjennom lederforankring i dekanat og instituttledergruppen. Det er en ambisjon for fakultetet at alle institutter utvikler sterke fagmiljø med ambisjoner og evne til å søke sentre som SFF, SFI og SFU. Det er derfor gledelig at det til skissefristen for SFF V i 2020 ble sendt SFF V skisse fra alle instituttene ved MN-fakultetet (to institutter har mer enn én søknadsskisse). Dette er initiativer som, også selv om de ikke får finansiering som SFF, har bidratt til grundig og langsiktig tenkning rundt viktige forskningsspørsmål for den neste tiårs perioden, og som vil danne grunnlag for nye prosjekt og samarbeid.

Utvikling av internasjonale toppforskningsmiljøer innebærer også utvikling av gode og konkurransedyktige prosjektledere. Fakultetet har ambisjoner om å lykkes med søknader om ERC, TMS starting grant og Forskningsrådets yngre forskertalenter, og ser dette som gode virkemidler for utvikling av gode forskningsledere og konkurransedyktige fagmiljø. I tråd med satsing ved UiB sentralt har alle instituttene satt egne måltall for søknader om ERC for perioden 2020-2022. Satsingen på ERC følges også opp gjennom sentral støtte til søknadsutvikling, samt toppfinansiering fra fakultetet og UiB sentralt for innvilgede prosjekt.

- *synliggjøre og støtte tiltak som går på tvers av disiplinene*

Det er en generell dreining mot større og mer komplekse forskningsprosjekter som krever samarbeid mellom disipliner. Dette er kanskje den viktigste driveren for samarbeid på tvers av institutter og fagmiljø. Fakultetet bidrar til å støtte opp under slike initiativ i tråd med vår etablerte toppfinansieringsplan og etter vurdering der det er tungtveiende strategiske grunner for at fakultetet skal bidra, da først og fremst i form av rekrutteringsstillinger.

Fakultetet har tatt flere initiativer med mål om styrket samarbeid på tvers av disipliner. Et eksempel er samarbeid innen marin plastforsøpling, som er styrket ved fakultetet gjennom budsjettprioriteringer, i form av opprettelse av tre II-stillinger knyttet til plastproblematikk, en tildelt stipendiatstilling til europeisk prosjektsamarbeid, og midler til nettverksbygging og møter. Dette er nå tatt videre som et institusjonelt plastnettverk i regi av UiB Marin.

Fakultetet støtter også opp under AI Bergen som er et institusjonelt initiativ til en TMS satsning, med Institutt for informatikk som sentral initiativtaker, sammen med fagmiljø ved MED og SV fakultetet. AI Bergen har potensiale til å involvere hele bredden av fakultetet og bidra til samarbeid med næringsliv og offentlig sektor.

Etter initiativ fra fakultetsstyret ble det våren 2021 invitert til å sende inn skisser til stipendiatprosjekter innen energiomstilling, på tvers av institutter. Målet med utlysningen er å stimulere til samarbeid mellom disipliner ved fakultetet, etter modell av satsingenes årlige stipendiatutlysninger på tvers av fakulteter. Et krav for tildeling er at hovedveileder og biveileder er tilknyttet ulike institutt.

- *stimulere både faglig bredde og spisse satsinger*

Hovedprioriteringene i fakultetets strategiske avsetning i budsjettet er i hovedsak knyttet til utvikling av større søknader (i hovedsak sentersøknader), til fagfornyelse og til omstilling. Fakultetet har blant annet bidratt til brofinansiering av stillinger innen energiomstilling, til drift av Energiomstilling Vest (EOV), til II-stillinger innen plastproblematikk og til å utvide deltakelsen i UiB sitt karriereutviklingsprogram Momentum. Fakultetets strategiske avsetning utgjør en mindre del av den samlede innsatsen for å stimulere til sterke fagmiljø og faglig bredde, hvor prioriteringer innenfor instituttene egne rammer utgjør det viktigste bidraget til å utvikle fagmiljø og bidra til karriereutvikling for den enkelte. Rekruttering er et hovedvirkemiddel for å oppnå fagfornyelse og omstilling ved instituttene. Ledergruppen ved fakultetet har stort fokus på dette, og har blant annet planlagte utlysninger av faste vitenskapelige stillinger som fast post i instituttleder møtene.

- *sikre våre forskningsmiljøer det fremste innen forskningsinfrastruktur*

Handlingsplan for forskningsinfrastruktur utarbeidet i 2018, er førende for fakultetets arbeid med å sikre god tilgang og drift av forskningsinfrastruktur. Fakultetet prioriterer avsetning til mellomstor forskningsinfrastruktur, som faller utenom instituttene egne rammer, og bidrar også til mobilisering til konkurransedyktige søknader til UiB sin sentrale utlysning av midler til forskningsinfrastruktur. Forskningsinfrastruktur løftes som tema i instituttleder møter, både i forkant av utlysninger og som gjennomgang av læringspunkt i etterkant av søknadsarbeid. Forskningsinfrastruktur krever til dels store investeringer ved instituttene og god ledelsesforankring er dermed særlig viktig i denne typen søknader. Fakultetet har også arbeidet sammen med sentralnivået om å etablere et booking- og faktureringssystem som vil bidra til bedre drift av større forskningsinfrastruktur.

Vedlegg 3. Strategiske saker med lenker

Prosesser startet i 2017

- Handlingsplan for redusert bruk av midlertidige stillinger ([sak 76/17](#), [42/18](#), [90/18](#), [d-juni19](#), [37/19](#), [49/20](#))
- Generiske ferdigheter i utdanningene ([sak 98/17](#), [g juni 2018](#), [65/18](#), [20/19](#))
- Bruk av postdoktorer- og forskerstillinger ([sak 99/17](#))
- Opprettelse av fakultetsstyrets ansettelsesgruppe for fast vitenskapelige stillinger og bistillinger ([sak 100/17](#), [45/18](#), [91/18](#), [5/19](#), [39/20](#))

Prosesser startet i 2018

- Ny økonomimodell ([sak 2/18](#), [h-juni19](#), [27/19](#), [36/19](#))
- Arealutvikling Nygårdshøyden sør ([sak 30/18](#), [a – des20](#), [e-feb21](#), [10/21](#))
- Handlingsplan for innovasjon ([sak 32/18](#), [e-des18](#))
- Rekruttering til fast vitenskapelige stillinger ([sak 43/18](#), [18/19](#), [18/20](#), *)
- Rekrutteringsarbeid studenter ([sak 44/18](#), [2/19](#), [d-juni19](#), [f – juni20](#), [a – feb21](#))
- Innstegstillinger ([sak 50/18](#), [66/18](#), [92/18](#))
- Handlingsplan for kjønnsbalanse og likestilling ([sak 108/18](#), [38/19](#), [50/20](#), [g-feb21](#), *², revidert handlingsplan i september 2021)

Prosesser startet i 2019

- Handlingsplan for forskningsinfrastruktur ([sak 29/19](#))
- Kommunikasjonsplan ([sak 30/19](#))

Prosesser startet i 2020

- Evaluering av ordning med ekstern styreleder og styresammensetning ([sak 20/20](#), [51/20](#))
- Policy for bruk av vitenskapelige stillinger (høstseminar 20, [sak 7/21](#), høring, endelig vedtak september 2021)

Prosesser startet i 2021

- Strategisk bruk av stipendiatstillinger ([sak 1/21](#))

* Punktene vil bli oppdatert med lenker til saker som behandles i styrets møte 16.juni 2021